

Messu eli ehtoollisjumalanpalvelus

Messu eli ehtoollisjumalanpalvelus on seurakunnan elämän keskus. Sunnuntain, Herran päivän, jumalanpalveluksena se on viikoittainen pääsiäisjuhla. Messun toteutustavoissa on väljyyttä ja joustavuutta, mikä mahdollistaa kirkkovuoden ajankohdan sekä paikallisen perinteen ja voimavarojen huomioon ottamisen.

Messun ytimenä ovat Jumalan sana ja sen saarna sekä ehtoollisen sakramentti. Niihin kytkeytyvät erottamattomasti seurakunnan rukous, tunnustus ja ylistys. Kolmiyhteinen Jumala ja hänen hyvät tekonsa sekä koko pelastushistoria ovat messussa läsnä ja kohtaavat ihmisen hänen elämäntilanteessaan.

Paitsi päiväjumalanpalveluksena messua voidaan viettää myös pyhäpäivän illan, arkipäivän ja erityistilanteen jumalanpalveluksena. Messun valmistelussa ja vietossa noudatetaan Jumalanpalvelusten kirjan esipuheessa mainittuja periaatteita.

Messu voidaan aloittaa myös niin, että yhteinen rippi (kohta 4) sijoitetaan johdanto-osan edelle.

Seurakuntalaisille varataan mahdollisuus yksityiseen sielunhoitoon ja rippiin ennen messua tai sen jälkeen.

Seurakuntalaiset ja palvelutehtävissä olevat valmistautuvat jumalanpalvelukseen rukoillen (sakaristorukouksia s. 170).

Kun sanajumalanpalvelus vietetään messun rakenteen mukaan, jätetään ehtoollisosa pois. Tällöin kolehti kootaan virren (kohta 17) aikana ja Isä meidän -rukous luetaan yhteisen esirukouksen aamenen jälkeen.

I Johdanto

1. Alkuvirsi

Virren sijasta voidaan käyttää psalmia, kuorolaulua tai soitinmusiikkia.

Alkumusiikin aikana voivat palvelutehtävissä toimivat saapua kuoriin ristikulkueena. Tällöin seurakunta seisoo.

2. Alkusiunaus

Siunaus ja vuorotervehdys voidaan laulaa tai lausua.

Siunaus

Sävelmäsarjat 1–3:

L I - sän ja + Po - jan ja Py - hän Hen-gen ni-meen.

S Aa - men, aa - men, aa - men.

Vuorotervehdys

Sävelmäsarjat 1–3:

L Her - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

S Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

TAI

Siunaus

Sävelmäsarja 4:

L I - sän ja + Po - jan ja Py - hän Hen - gen ni - meen.

S Aa - men, aa - men, aa - men.

Vuorotervehdys

Sävelmäsarja 4:

L Her - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

S Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

3. Johdantosanat

Johdantosanat voidaan laatia vapaasti. Niissä otetaan huomioon päivän ja sen jumalanpalveluksen erityisluonne.

Jos johdantosoja seuraa yhteinen rippi, niiden tulee johdattaa synnintunnustukseen.

Esimerkkejä johdantosoiksi s. 175.

4. Yhteinen rippi

Yhteinen rippi voidaan siirtää saarnan (kohta 15) jälkeen.

Synnintunnustus

Synnintunnustus voidaan lukea yhteen ääneen. Sen ajaksi voidaan polvistua. Synnintunnustus on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella. Synnintunnustukseen voi sisältyä hiljaista rukousta, johon

kehotetaan esimerkiksi: Kuule myös hiljainen anteeksipyyntöni.
Synnintunnustuksena voidaan käyttää myös virttä (s. 186).
Synnintunnustukset s. 181 (virsi- ja laulukirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 700–714).

Synninpäästö

Synninpäästön aamen voidaan laulaa tai lausua.

Synninpäästöt s. 186.

– synninpäästö

S Aamen.

Kiitosrukous

Kiitosrukous voidaan lukea yhteen ääneen.

Kiitosrukoukset s. 188 (virsi- ja laulukirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 715–717).

– rukous

S Aamen.

5. Päivän psalmi

Päivän psalmi (ks. Evankeliumikirja) voidaan laulaa tai lukea.

Mikäli alkuvirren (kohta 1) sijasta on käytetty psalmia, jätetään tämä kohta pois.

Psalmisävelmiä s. 368. Psalmin kertosäkeitä s. 380 (virsi- ja laulukirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 761–790).

6. Herra, armahda (Kyrie)

VAIHTOEHTO A

Kyrie-litania

Kyrie-litania voidaan laulaa tai lukea.

Kyrie-litaniat s. 190. Litaniasävelmät s. 394.

VAIHTOEHTO B

Herra, armahda

S Herra, armahda meitä.

Kristus, armahda meitä.

Herra, armahda meitä.

*7. Kunnia (Gloria) ja kiitosvirsi Pyhälle Kolminaisuudelle

Kunnia ja kiitosvirsi jätetään pois paastonaikana (tuhkakakeskiviikosta lähtien) ja adventtiaikana (1.

adventisunnuntain jälkeisestä maanantaista lähtien).

Kunnia

Sävelmäsarjat 1–3:

TAI

Sävelmäsarja 4:

E Kun - ni - a Ju - ma - lal - le kor - ke - uk - sis - sa,

S maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.

Kiitosvirsi

Kiitosvirtenä voidaan käyttää seuraavia Pyhälle Kolminaisuudelle omistettuja virsiä: 126, 128: 2–4, 129–133, 135, 277: 5, 328, 334: 1, 5–8. Vaihtoehtoisia kiitosvirsiä s. 197 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 726–730).

Laudamus soveltuu erityisesti juhlapyhien kiitosvirreksi. Laudamuksen sävelmät s. 404.

Laudamus

S Me kiitämme, me kunnioitamme,
me palvomme ja ylistämme sinua.

E Me tuomme sinulle kiitoksen
suuren kunniasi tähden.
Herra Jumala, taivaallinen kuningas,
Jumala, Isä, Kaikkivaltias!

[S Me kiitämme, me kunnioitamme,
me palvomme ja ylistämme sinua.]

E Herra, Jumalan ainoa Poika, Jeesus Kristus.
Herra Jumala, Jumalan Karitsa, Isän Poika,
joka kannat maailman synnin,
armahda meitä,
joka kannat maailman synnin,
ota vastaan rukouksemme,
joka istut Isän oikealla puolella,
armahda meitä.

[S Me kiitämme, me kunnioitamme,
me palvomme ja ylistämme sinua.]

E Sinä yksin olet pyhä,
sinä yksin olet Herra,
sinä yksin olet korkein,
Jeesus Kristus,
Pyhän Hengen kanssa
Isän Jumalan kunnia.

S Aamen.

8. Päivän rukous

Rukouskehotus, rukous ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua. Rukouskehotusta voi seurata lyhyt

hiljainen rukous. Rukouksen sävelmät s. 408.

Jos yhteinen esirukous on kohdassa 6 (Herra, armahda), se voidaan päättää päivän rukoukseen.

Sävelmäsarjat 1–3:

L Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

TAI

Sävelmäsarja 4:

L Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

II Sana

9. Ensimmäinen lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

Lukukappale tai sen osa voidaan laulaa.

Vastauksena voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 410).

– lukukappale

[**E** Tämä on Jumalan sana.

S Jumalalle kiitos.]

10. Vastaus

Vastauksena voi olla psalmi, virsi, laulu, soitinmusiikkia tai hiljaista mietiskelyä.

11. Toinen lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

Lukukappale tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 410).

– lukukappale

[E Tämä on Jumalan sana.

S Jumalalle kiitos.]

12. Päivän virsi eli graduaali (Graduale)

*13. Evankeliumi

Evankeliumi ilmoitetaan sanomalla esimerkiksi: Nouskaamme kuulemaan pyhää evankeliumia.

Evankeliumin lukemisen edellä ja/tai sen jälkeen voidaan laulaa halleluja. Evankeliumia edeltävään hallelujalauluun voidaan liittää hallelujasäe (ks. Evankeliumikirja). Hallelujalaulun ja hallelujasäkeen sävelmiä s. 412.

Halleluja jätetään pois paastonaikana tuhkakeskiiviikosta lähtien. Tällöin hallelujalaulun sijasta voidaan käyttää psalmilauseetta (ks. Evankeliumikirja). Psalmilauseen sävelmiä s. 417.

Evankeliumi tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 411).

– evankeliumi

[L/E Tämä on pyhä evankeliumi.

S Ylistys sinulle, Kristus.]

14. Virsi

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia.

15. Saarna

Saarna pidetään vuorossa olevan vuosikerran evankeliumista tai jommastakummasta lukukappaleesta.

Jos saarnan jälkeen tulee yhteinen rippi (kohta 4), lausutaan uskontunnustus synninpäästön jälkeen. Ennen yhteistä rippiä voi olla virsi tai muuta rippiin johdattavaa musiikkia.

*16. Uskontunnustus (Credo)

Uskontunnustus lausutaan yhteen ääneen.

Uskontunnustuksena voidaan käyttää myös virttä 167 tai 171. Tällöin virsi (kohta 17) jätetään pois. Vaihtoehtoisia uskontunnustuslauluja s. 201 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 731–734).

Apostolinen uskontunnustus

S Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,
ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,

kärski Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivaisiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,
ja Pyhään Henkeen,
pyhän yhteisen seurakunnan,
pyhään yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

TAI

Nikean uskontunnustus

S Me uskomme yhteen Jumalaan,
kaikkivaltiaaseen Isään,
taivaan ja maan, kaiken näkyvän ja näkymättömän Luojaan.

Me uskomme yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan,
joka on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua,
Jumala Jumalasta,
valo valosta,
tosi Jumala tosi Jumalasta,
syntynyt, ei luotu,
joka on samaa olemusta kuin Isä
ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä,
joka meidän ihmisten ja meidän pelastuksemme tähden astui alas taivaista,
tuli lihaksi Pyhästä Hengestä ja neitsyt Mariasta
ja syntyi ihmiseksi,
ristiinnaulittiin meidän puolestamme Pontius Pilatuksen aikana,
kärski kuoleman ja haudattiin,
nousi kuolleista kolmantena päivänä, niin kuin oli kirjoitettu,
astui ylös taivaisiin,
istuu Isän oikealla puolella
ja on kirkkaudessa tuleva takaisin tuomitsemaan eläviä ja kuolleita
ja jonka valtakunnalla ei ole loppua.

Me uskomme Pyhään Henkeen,
Herraan ja eläväksi tekijään,
joka lähtee Isästä ja Pojasta,
jota yhdessä Isän ja Pojan kanssa kumarretaan ja kunnioitetaan
ja joka on puhunut profeettojen kautta.
Uskomme yhden, pyhän, yhteisen ja apostolisen kirkon.
Tunnustamme yhden kasteen syntien anteeksiantamiseksi,

odotamme kuolleiden ylösnousemusta
ja tulevan maailman elämää.

17. Virsi

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia.

18. Yhteinen esirukous

Yhteinen esirukous voidaan siirtää kohdan 6 (Herra, armahda) yhteyteen. Tällöin se jaksotetaan Herra, armahda - lauseella (Kyrie-litania).

Yhteinen esirukous voidaan valmistella yhdessä seurakuntalaisten kanssa. Esirukouksen sisällöstä ks. s. 8. Rukous on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella.

Yhteisiä esirukouksia s. 203 ja esirukousaiheita s. 225. Paastonaikana tuhkakeskiästä lähtien voidaan käyttää litaniaa (s. 218, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 719) tai Trishagion-rukousta (s. 215, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 718).

Rukouskehoitus ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua.

Esirukouksen yhteydessä tai ennen sitä ilmoitetaan kastetut, kuulutetut tai avioliiton solmineet ja kuolleet. Ilmoituksiin voidaan liittää musiikkia ja/tai symbolista toimintaa (esim. kynttilöiden sytytys). Ilmoituksiin liittyvät rukoukset s. 225.

Sävelmäsarjat 1–3:

E Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

TAI

Sävelmäsarja 4:

E Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

III Ehtoollinen

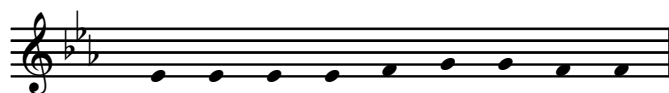
19. Uhrivirsi eli offertorio (Offertorium)

Virren aikana kootaan kolehti ja katetaan ehtoollispöytä. Kolehdin kohde ilmoitetaan ennen virttä. Virren sijasta voi olla kuorolaulu tai soitinmusiikkia. Kolehti voidaan siunata (s. 242).

20. Ehtoollisrukous (Eukaristinen rukous)

Vuorolaulu

Sävelmäsarjat 1–4:

L Her - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

S Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

L Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne.

S Y - len - näm - me sen Her - ran puo - leen.

L Kiit - tä - kääm - me Her - raa, Ju - ma - laam - me.

S Niin on oi - kein ja ar - vol - lis - ta.

Prefaatio

Prefaatio voidaan laulaa tai lukea. Prefaation sävelmä s. 243.

Prefaation alku

L Totisesti on oikein ja arvollista, että me kiitämme sinua aina ja kaikkialla,
pyhä Herra, kaikkivaltias Isä, iankaikkinen Jumala,
Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta.

Prefaation päätös (yleinen)

Kirkkovuoden ajankohdan mukaan vaihtuvat prefaation päätökset s. 244.

Hän on kärsinyt kuoleman meidän puolestamme
ja ylösnousemisellaan avannut meille tien ikuiseen elämään.
Me kiitämme sinua tästä taivaan lahjasta
ja laulamme sinulle ylistystä enkelien ja kaikkien pyhien kanssa:

TAI

Hänet sinä olet antanut kuolemaan ja herättänyt kuolleista,
että me pelastuisimme synnin ja kuoleman vallasta
ja saisimme iankaikkisen elämän.
Me kiitämme sinua tästä taivaan lahjasta
ja laulamme sinulle ylistystä enkelien ja kaikkien pyhien kanssa:

*Pyhä (Sanctus)

Seurakunta voi seisoa Pyhä-hymnistä Jumalan Karitsa -hymniin.

S Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot!
Taivas ja maa on täynnä kirkkauttasi.
Hoosianna korkeuksissa!
Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä.
Hoosianna korkeuksissa!

Rukous ja asetussanat

Rukous ja asetussanat voidaan myös laulaa. Asetussanojen sävelmät s. 248, päätösylistyksen sävelmä s. 249.

Pyhä Isä. Koko luomakunta ylistää sinua, kaiken elämän antajaa. Sinä et hylännyt luotujasi synnin ja kuoleman valtaan, vaan lähetit ainoan Poikasi ihmiseksi, pelastamaan meidät. Me kiitämme sinua lunastuksesta, jonka olet valmistanut meille hänen täydellisellä uhrillaan ristinpuussa. Hän maksoi velkamme ja teki rauhan sinun ja meidän välillemme.

*Herramme Jeesus Kristus, sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
otti leivän, siunasi (✠), mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen:
Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää se minun muistokseni.*

*Samoin hän otti maljan, kiitti (✠) ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.*

Me riemuitsemme kaikesta siitä, mitä Poikasi on puolestamme tehnyt, ja vietämme tätä pyhää ateriaa, jossa tulemme osallisiksi lunastuksen salaisuudesta. Me muistamme hänen kuolemaansa, ylösnousemustaan ja taivaaseen astumistaan. Me odotamme hänen paluutaan kirkkaudessa.

[**S** Me julistamme hänen kuolemaansa.

Me todistamme hänen ylösnousemustaan.

Me odotamme hänen tulemistaan kunniassa.]

Lähetä Pyhä Henkesi siunaamaan meitä, että ottaisimme uskossa vastaan Poikasi ruumiin ja veren. Yhdistä meidät häneen ja toisiimme. Auta meitä antamaan itsemme eläväksi uhriksi Kristuksessa, sinulle kiitokseksi ja kunniaksi.

Hänen kautta, hänen kanssaan ja hänessä
kuuluu sinulle, kaikkivaltias Isä,
Pyhän Hengen yhteydessä
kunnia ja kirkkaus aina ja ikuisesti.

S Aamen.

TAI

Me ylistämme sinua, Jumala, pyhyiden lähde. Sinun armosi on loputon ja valtakuntasi ikuinen. Sinä olet antanut elämän koko luomakunnalle. Taivas ja maa on täynnä kirkkauttasi. Sinä loit ihmisen omaksi kuvaksesi. Abrahamille antamasi siunauksen sinä lupasit kaikille kansoille. Sinä johdatit valitun kansasi orjuudesta vapauteen. Profeettojen kautta annoit uuden liiton lupauksen, ja kun aika oli täyttynyt, lähetit Poikasi. Hän julisti valtakuntaasi ja oli sinulle kuuliainen kaikessa aina kuolemaan asti.

*Herramme Jeesus Kristus, sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
otti leivän, siunasi (✠), mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen:
Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää se minun muistokseni.*

*Samoin hän otti maljan, kiitti (✠) ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.*

Laupias Isä, me muistamme Herraamme Jeesusta, joka uhrattiin meidän puolestamme. Me uskomme, että hän on noussut kuolleista ja tulee kerran kirkkaudessa. Häneen luottaen me odotamme pääsyä taivaan suureen juhlaan.

[**S** Me julistamme hänen kuolemaansa.

Me todistamme hänen ylösnousemustaan.

Me odotamme hänen tulemistaan kunniassa.]

Lähetä Pyhä Henkesi, että ottaisimme uskossa vastaan Kristuksen ruumiin ja veren. Auta kansaasi valvomaan, rukoilemaan ja pysymään uskossa ja rakkaudessa, kunnes Jeesus Kristus, suuri esirukoilijamme, saapuu kunniassaan.

Hänen kautta, hänen kanssaan ja hänessä
kuuluu sinulle, kaikkivaltias Isä,
Pyhän Hengen yhteydessä
kunnia ja kirkkaus aina ja ikuisesti.

S Aamen.

TAI

Herra, meidän Jumalamme, sinä olet kaikkivaltias ja pyhä.

Sinä annoit elämän koko luomakunnalle

ja loit ihmisen omaksi kuvaksesi.

Sinä et jättänyt meitä synnin ja kuoleman valtaan

vaan lupasit profeettojen kautta pelastuksen päivän.

Kun aika koitti, sinä lähetit Poikasi.

Hän syntyi ihmiseksi ja lunasti meidät ristillä.

Hänessä sinä teit rauhan kanssamme.

Me rukoilemme sinua:

Lähetä Pyhä Henkesi ja siunaa nämä lahjat, leipä ja viini,

joiden kautta tulemme osallisiksi Kristuksen ruumiista ja verestä,

kun vietämme pyhää ehtoollista niin kuin hän itse on meitä käsenyt.

*Herramme Jeesus Kristus, sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
otti leivän, siunasi (✠), mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen:
Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää se minun muistokseni.*

Samoin hän otti maljan, kiitti (✠) ja sanoi:

Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.

Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,

joka vuodatetaan teidän puolestanne

syntien anteeksiantamiseksi.

Niin usein kuin te siitä juotte,

tehkää se minun muistokseni.

Me muistamme Poikasi pelastavaa kärsimistä,

kuolemaa, riemullista ylösnousemusta ja taivaaseen astumista.

Me odotamme hänen paluutaan kirkkaudessa.

[**S** Me julistamme hänen kuolemaansa.

Me todistamme hänen ylösnousemestaan.

Me odotamme hänen tulemistaan kunniassa.]

Anna meille Pyhä Henkesi,

että ottaisimme uskossa vastaan ehtoollisen lahjan.

Tee meistä yksi ruumis Kristuksessa

ja johdata meidät rakkauden tekoihin,

sinulle kiitokseksi ja kunniaksi.

Hänen kautta, hänen kanssaan ja hänessä

kuuluu sinulle, kaikkivaltias Isä,

Pyhän Hengen yhteydessä

kunnia ja kirkkaus aina ja ikuisesti.

S Aamen.

TAI

Taivaallinen Isä, kaiken Luoja,
me muistamme kiitollisina, mitä olet tehnyt puolestamme:
Sinä lähetit Poikasi pelastamaan maailman.
Hän tuli ihmiseksi, oli yksi meistä mutta ilman syntiä.
Hän täytti tahtosi kaikessa
ja suostui kärsimykseen ja kuolemaan
lunastaakseen meidät vapaiksi.

*Herramme Jeesus Kristus, sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
otti leivän, siunasi (✠), mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen:
Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää se minun muistokseni.*

*Samoin hän otti maljan, kiitti (✠) ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.*

Armollinen Isä,
me tahdomme täyttää tämän käskyn
ja viettää pyhää ehtoollista Poikasi muistoksi
ja niin julistaa hänen kuolemaansa, kunnes hän tulee.

[**S** Me julistamme hänen kuolemaansa.
Me todistamme hänen ylösnousemustaan.
Me odotamme hänen tulemistaan kunniaassa.]

Me rukoilemme sinua:
Lähetä Pyhä Henkesi,
niin että luotamme lupaukseen syntien anteeksiantamisesta
ja otamme uskossa vastaan Poikasi ruumiin ja veren pelastukseksenne,
kunnes kerran saamme kohdata hänet valtakunnassasi.

Hänen kauttaan, hänen kanssaan ja hänessä
kuuluu sinulle, kaikkivaltias Isä,
Pyhän Hengen yhteydessä
kunnia ja kirkkaus aina ja ikuisesti.

S Aamen.

21. Isä meidän (Pater noster)

Herran rukous lausutaan yhteen ääneen. Se voidaan myös laulaa (sävelmät s. 439, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 805).

Herran rukouksen ekumeenista sanamuotoa (s. 250) voidaan käyttää ekumeenisissa tilaisuuksissa.

Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin,
anna meille rauha.

24. Ehtoollisen vietto

Kutsu

L Autuaita ne, jotka on kutsuttu Karitsan hääaterialle.
Tulkaa, kaikki on jo valmiina.

TAI

L Jeesus sanoo: »Tulkaa minun luokseni,
kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat.
Minä annan teille levon.»

TAI

L Tulkaa, ottakaa vastaan Kristuksen ruumis.
Tulkaa, juokaa kuolemattomuuden lähteestä.

Ateria (Communio)

Aterian aikana voi olla virsilaulua tai muuta musiikkia.

Leipää jaettaessa lausutaan:

[Herramme Jeesuksen] Kristuksen ruumis, sinun puolestasi annettu.

Seurakuntalainen voi vastata: Aamen.

Viiniä jaettaessa lausutaan:

[Herramme Jeesuksen] Kristuksen veri, sinun puolestasi vuodatettu.

Seurakuntalainen voi vastata: Aamen.

Päätössanat

Päätössanojen jälkeen ehtoollisastiat peitetään (ja siirretään apupöydälle). Ennen kiitosrukousta (kohta 25) voi olla hiljaisuus.

L Me olemme ottaneet vastaan Herran Jeesuksen Kristuksen.
Hän varjeltiin meidät iankaikkiseen elämään.

S Aamen.

TAI

L Herramme Jeesuksen Kristuksen ruumis ja veri
kätkeköön henkemme, sielumme ja ruumiimme [, koko olemuksemme,]
iankaikkiseen elämään.

S Aamen.

25. Kiitosrukous

Rukouskehotus, rukous ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua. Rukouksen sävelmät s. 408.

Kiitosrukouksena voidaan käyttää myös virttä (esim. 110: 3–5, 220: 8–9, 221: 10, 229: 6–7 ja 235: 4, paastonaikana erityisesti 79: 9–10).

Kiitosrukoukset s. 253.

Sävelmäsarjat 1–3:

L Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

TAI

Sävelmäsarja 4:

L Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

IV Päätös

26. Ylistys

Jos kiitosrukouksena (kohta 25) on laulettu virsi, jätetään ylistys pois.

Ylistyksenä voidaan käyttää myös virttä (esim. 138: 5, 329: 1, 5, 332: 3–4, 333: 1, 9, 339: 1, 4, paastonaikana esim. 324: 5–6).

Ylistys jätetään pois kiirastorstain, pitkäperjantain ja hiljaisen lauantain jumalanpalveluksista.

Benedicamus

Sävelmäsarjat 1–3:

E Kiit - tä - kääm - me Her - raa!

TAI

Sävelmäsarja 4:

E Kiit - tä - kääm - me Her - raa!

***S** Jumalalle kiitos. Halleluja!

Paastonaikana tuhkakeskiiviikosta lähtien:

***S** Jumalalle kiitos. Aamen.

*27. Siunaus

Siunaus voidaan myös laulaa (sävelmiä s. 418).

L Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja ✠ Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

Läheittäminen

Kehotus lausutaan välittömästi ennen lähtemistä.

L/E Lähtekää rauhassa ja palvelkaa Herraa iloiten.

28. Päätösmusiikki

Päätösmusiikkina voi olla virsi, kuorolaulu tai soitinmusiikkia.

Musiikin aikana voi olla ristikulkue, johon seurakunta tulee mukaan.